

TJODist Bülteni

Hocamızla Söyleşi

OP. DR. VEDAT ERKAN DAYICIOĐLU

Söyleşi: Dr. Lütfiye Uygur

Hocam, öncelikle söyleşi talebimizi kabul edip bize zaman ayırdığınız için minnettarız. Bize kendinizi tanıtırak eğitim ve meslek hayatınızdan bahsedermisiniz?

Değerli meslektaşlarım, öncelikle bu söyleşi imkanını verdiğiniz için çok teşekkür ederim. Mesleki anılarımı-görüşlerimi siz değerli kardeşlerimle paylaşabileceğim mutluluğumu yaşıyorum. 1967 yılında liseden mezun olup Hacettepe Üniversitesi Tıp Fakültesi'ni kazandığımı öğrendiğimde kendimi çok mutlu hissetmişim. 1967 yılı Hacettepe'nin üniversiteye dönüştüğü yıl idi. Rahmetli İhsan Doğramacı hocamızın ve tüm diğer hocalarımızın olağanüstü çalışmaları ile her geçen gün gelişip hızla büyüyen Hacettepe Üniversitesi Tıp Fakültemizden 7. yılın sonunda 1974 de tıp doktoru olarak mezun oldum. Uzmanlık eğitimime 1974'te Hacettepe Üniversitesi Tıp Fakültesi'nde başladım ve Kayseri'deki Hacettepe Üniversitesi Gevher Nesibe Tıp Fakültesi'nde (güncel adı ile Erciyes Üniversitesi) devam ederek 1978 yılında tamamladım. Yeni açılışı yapılmış olan bu fakültemizin 2 kişilik ilk asistan kadrosundan birisi de benimki idi. Aynı fakültede 8 ay öğretim görevlisi olarak çalıştıktan ve takiben Sivas Asker Hastanesi'nde 18 aylık yedek subaylık görevimi de tamamladıktan sonra kendi isteğim ile 1981'de Ayvalık Devlet Hastanesi'nde çalışmaya başladım. Kasabanın tek hastanesi olan bu hastanede tek jinekolog olarak 4 yıl görev yaptım. O yılların koşullarında 50 yataklı kasaba hastanesi olmasının alt yapı eksiklikleri ile uğraşmanın yanısıra, tek doktor olmanın yarattığı saat kavramsız 7-24 çalışmanın etkileri ile, aslında yaşamak için harika bir yer olan sayısız güzelliklerle dolu olan bu sahil kasabamızdan ayrılmaya karar verdim.

Ankara Doğumevi'nin o zamanki başhekimini rahmetli Ziya Durmuş ve Zeynep Kamil Kadın ve Çocuk Hastalıkları Eğitim ve Araştırma Hastanesi başhekimini rahmetli Burhanettin Üstünel hocalarımızın da olduğu jüri önünde verdiğim sınav ile 1985 yılında Zeynep Kamil Kadın ve Çocuk Hastalıkları Eğitim ve Araştırma Hastanesi'ne klinik şef muavini olarak atandım. Bunu aynı hastanede çalışmaya devam ederekten, 1991 yılında Klinik Şefi kadrosuna atanmam takip etti. Zeynep Kamil'deki çalışma yaşamım 2011'de kendi talebim ile emekli oluncaya kadar 27 yıl aralıksız devam etti.

2011 Yılında Ülkemiz genelindeki ilk perinatoloji Yan Dal Uzmanları arasında yerimi aldım.

Hekimlik mesleğini ve kadın hastalıkları ve doğum hekimliğini nasıl tercih ettiniz?

Lise yıllarımda evimizdeki kişisel odamın kapısına "Op.Dr.Vedat Dayıcioğlu" tabelası astığımı hatırlıyorum. Tıp Doktoru olma arzumun bu yıllardan başladığını söyleyebilirim. Tıp Fakültesi stajlarım sırasında rahmetli Nusret Fişek hocamızın başlatıp geliştirdiği "Toplum Hekimliği" faaliyetleri kapsamında Ankara Etimesgut Kazan İlçesi sağlık ocağındaki ve Ankara Gülveren İlçesi sağlık ocağındaki eğitimlerim sırasında Ana Sağlığı Kadın Hastalıkları ve Doğum Anabilim dalına ilgi duymaya başladığımı anımsıyorum. 1971'lerde başlayan bu ilgim, daha sonraları kendi isteğimle 2021 yılında mesleki faaliyetime son verene kadar aralıksız süregeldi.

Perinatoloji dalına yönelmeniz nasıl gelişti? Özel bir nedeni oldu mu?

Meslek yaşantım boyunca özellikle preeklampsi-eklampsi olgularının takip ve tedavileri, bu konuda yaşadığımız mesleki güçlükleri aşma gayretleri hep yüksek ilgi alanım içinde olmuştur. Genel başlığı ile gebelikte hipertansif hastalıkların takip ve tedavilerine olan ilgimin perinatoloji yan dalına yönelmeme çok etkisi olduğunu söyleyebilirim. Nitekim 55'ten fazla sevgili asistanımın önemli bir kısmının tez konusunu da bu

TJODist Bülteni

alandan seçmiştik. Bunların önemli bir kısmı sonraları uluslararası çok önemli yere sahip tıp kitaplarında ve dergilerinde yayınlanıp dünya tıbbına katkılarda bulundular. Bu alandaki ve diğer alanlardaki başarılı tez çalışmaları ve yayınları için tüm asistanlarımı kutluyor hepsinin gözlerinden öpüyorum.

Hacettepe Üniversitesi'nde başlayan hekimlik yolculuğunuzdan bugüne kadarki hayatınızda geriye dönseydiniz değiştirmek isteyeceğiniz şeyler var mıdır?

Geriye dönüp baktığımda mesleki zorluklarımız olmuş muydu? Elbette çok olmuştu. Bizim dönemimizde bu günlerdeki gibi mecburi hizmetler yok idi, bu şüphesiz tercihlerimizi özgürce oluşturmak adına olumlu bir durum idi. Öte yandan asistanlık eğitimim boyunca nöbet ertesi izini de olmaksızın gün aşırı nöbet tutmuştum. Çok kısıtlı koşullarda kasaba hastanesinde tek hekim olarak imkanları aşan bir sorumluluk altında çalışmışım, 27 yıl boyunca Zeynep Kamil Hastanemizin hasta yoğunluğunun ve mesleki eğiticiliğinin sorumluluğuna katkıda bulunmuşum. Şimdilerde hepsinin sayısız güzel anılarını hatırlıyorum. Tekrar dünyaya gelsem gene tıp doktoru –jinekolog – perinatolog olarak yaşamak isterdim, tüm zorluklarına rağmen bu tercihlerimden dolayı asla pişman olmadım.

Daha üst düzey idari-mesleki yetkilere sahip bir konumda olsaydım ne yapmak isterdim? Hem yıllar içinde hem ülkemiz hudutları içinde aynı dönemi paylaşan tüm mesleki eğitim müesseselerimiz arasında alt yapı ve eğitim standartlarının aynı olamasa da birbirine yakın düzeylerde oluşturulmasına katkıda bulunmak isterdim.

Zeynep Kamil Eğitim ve Araştırma Hastanesine uzun yıllar şeflik yaptınız, ordaki yıllarınızdan aklınızda kalan, 'genç meslektaşlarıma bu anımı mutlaka anlatmalıyım' dediğiniz bir anınız var mı?

Zeynep Kamil Kadın ve Çocuk Hastalıkları Eğitim ve Araştırma Hastanesi'nde 6 yılı şef muavinliği (1985-1991), 21 yılı klinik şefliği (1991-2011) kadrosunda olmak üzere yaklaşık 27 yıl görev yaptım. Bunca uzun yıl içinde şüphesiz pek çok kayda değer anıya sahibim. Bunlardan birisini şöyle paylaşayım: tıp doktorluğumu ve uzmanlığımı Hacettepe Üniversitesi'nden almış olmamın haklı gururunu ve güvenini hep içimde hissetmişimdir. Bu eğitim dönemimde kendimce biraz da "Bizler özellikle teorik olarak çok daha ileri düzeyde bilgiye sahibiz" duygusu edinmişim. Bu inancım kendime güven açısından iyi de hissettirmekte idi. Ancak pratik uygulamalar temelinde bunun hiç de böyle olmadığını Zeynep Kamil Hastanemizde göreve başladıktan sonraki ilk nöbetimde tokat yemiş gibi anlamışım. Tek uzman olarak sorumluluk üstlendiğim daha ilk nöbetimde, o yıllarda günde 80-100 doğum sayısı temposu ile çalışan hastanemizde nöbet süremi tamamlayıp sorunsuz nöbetimi devredene kadar neler çektiğimi ben biliyorum. Pratikteki eksikliklerimle olanca gerçekliği ile yüzleşmek durumunda kalmışım. Bunu izleyen zamanlarda kendim şef muavini kadrosunda olsam da, yıllarını bu hastanede geçirmiş benden ileri yaşlı başasistanlarımdan ve hastanemizin değerli şef muavini ve şeflerinden pek çok pratik bilgi beceri edinerek yoluma güvenle devam edebilmişim. Bu vesile ile aramızdan ayrılmış olan değerli meslektaşlarımdan hepsini saygıyla minnetle rahmetle anmak isterim.

Kısacası sadece teorik olarak birşeyleri daha iyi bildiğini zannetmenin pratikte hiç de yeterli olmadığını, olamadığını Zeynep Kamil Hastanemizdeki ilk nöbetimde yaşayıp anlamışım. Buradan genç meslektaşlarıma için eve götürülecek mesajlar: Öncelikle bilinmeli ki teorik bilgi ve pratik deneyim bir kuşun iki kanadı gibidir, biri diğerinin tamamlayıcısıdır, biri olmadan öteki de işe yaramaz. Mesleki başarı için her ikisine birlikte sahibolmak gerekir. "Kitap kanamaz" diye bir özdeyiş vardır, kitaptan okumak pratikte tek başına yeterli değildir. Bu konuda aklıma gelen diğer bir özdeyiş de: "Gör, yap, yaptır" şeklindeki ifadedir. Hekim hekimden öğrenir; ustalık-çiraklık müessesesi asla gözardı edilmemelidir. Bilinmeyenler öğrenilmeli, bilinenler öğretilmelidir, bilgi paylaştıkça gelişir.

TJODist Bülteni

Hekimlik mesleğinin ve özellikle Kadın Hastalıkları ve Doğum branşının güncel durumu ile ilgili neler söylemek istersiniz? Sizce olumlu veya olumsuz önemli bir dönüşüm oldu mu? Olduysa bu dönüşüm süreci nasıl işledi?

Son zamanlarda özellikle tıp fakültelerinin öğrenci sayısından başlayarak kontenjanların olağanüstü miktarlarda artırılmasının temel tıp ve uzmanlık eğitimlerinin standartlarını önemli ölçüde düşüreceğine inanıyor, eğitim kurumlarının kapasitelerinin üzerinde öğrenci yetiştirmek zorunda bırakılmış olmalarını endişe ile izliyorum. Ben Hacettepe Üniversitesi Tıp Fakültesi'ne başladığımda sınıfımız 160 kişi idi, 7 yılın sonunda da 120 kişi olarak mezun olmuştuk. Asistan olarak da aynı yıl dilimi içinde yalnızca 2 kişi idik. Bugünkü rakamları bilmiyorum ama endişe verici seviyelerde olduğu aşikar. Böyle ortamlarda özellikle cerrahi tıp branşlarında birebir ustalık-çıraklık müessesesinin ideal çalışamayacağını söylemek yanlış olmayacaktır.

Benim asistanlık dönemlerimde en tercih edilen branşlar kadın-doğum ve göz uzmanlıkları idi. Kadın hastalıkları ve doğum anabilim dalının, son yıllarda artan adli sorunlar nedeniyle hayli daha az tercih edilir olmasından da endişe duyuyorum.

Sağlık alt yapılarının fiziksel olarak geçmiş dekadlar içerisinde giderek daha iyileştirilmiş olması ise olumlu bir gelişme. Ülkemiz genelinde devlet bünyesinde olsun özel sektöre ait olsun çok daha iyi alt yapıya sahip hastaneler açılmış ve açılmaktadır. Kendi çalışma hayatım özelindeki bir örnek olarak da Zeynep Kamil Hastanesi binalarının (benim çalışma dönemimden sonra gerçekleşmiş olsa da) kapsamlı şekilde revize edilmiş olmasını belirtebilirim.

Mesleğimizle ilgili başta şiddet olayları ve itibarsızlaştırma ile ilgili son yıllarda derin kaygılarımız mevcut. Son aylarda hekimler bu konularda seslerini duyurmaya çalışıyor. Sizin bu konularda düşünceleriniz neler?

Bu konularda güncel yaşananlar bağlamında doğaldır ki son derece üzgünüm. Bu sorunların en kısa sürede en etkin ve en kalıcı şekilde düzeltilmesi gereği hepimizin malumudur. Konuya ilişkin yasal düzenlemelerin, gelişmiş ülkeler örnek alınarak hızla düzeltilmesi ve bunun paralelinde güncel pratikte de gerekli önlemlerin hızla alınması olmazsa olmaz gerekliliklerdir.

Genç meslektaşlarımın sorunun çözümüne yönelik katkıları nasıl olabilir? Yetkililere sorunun çözümüne yönelik önerilerini daha etkin nasıl iletebilirler? Bu konuda bireysel gayretlerden çok, ilişkili meslek kuruluşları yoluyla yapacakları girişimlerin daha etkin olacağı inancındayım. Soruna çözüm bulmaya çalışan Türk Tabipleri Birliği, yerel Tabip Odaları, çok sayıdaki uzmanlık dernekleri gibi müesseselerimizin gayretlerine destek olmanız çözümü kolaylaştırır. Sonuçta bu güzel ülke hepimizin; birimizin kazancı hepimizin kazancı olacaktır; iyi sonuçlara doğru stratejilerle ulaşılabilecektir. Mesleki özlük haklarımızın, gelişmiş ülkeler örnek alınarak revize edilip iyileştirilmesi, mesleki yetkililerimizden ve siyasi karar alıcılarımızdan haklı beklentilerimiz arasındadır.

Son olarak mecburi hizmet ve özlük haklarımıza ilişkin görüşlerimi de paylaşmak isterim. Lisansı, uzmanlığı, yan dalı takiben tekraren mecburi hizmet zorunluluğu, kabul edilesi bir uygulama değildir. İlgili yerlere mecburi hizmet uygulaması ile değil, tam tersine o bölgelerde çalışacaklara özel teşvikler sağlayarak eleman gönderilmesinin çok daha başarılı sonuçlar sağlayacağı, hem hizmet alan hem de hizmet verenin daha mutlu olacağı düşüncesindeyim.

TJODist Bülteni

Uzaktan izlediğimiz mutlu bir aile hayatınız, özenerek takip ettiğimiz hobileriniz var. Mesleğin yoğunluğu ile aile hayatı arasındaki dengeyi nasıl kurdunuz? Bu konuda tavsiyeleriniz nelerdir?

Hobilerim ve ilgi alanlarım arasında amatör sporlar (yüzme, sutopu, tüplü dalış, kayak, paraşütçülük); müzik (klasik piyano); motosiklet kullanımı; ülke içi ve dışı seyahatler yereldi. Bunların hepsi de geriye dönüp baktığımda “iyi ki yapmışım” dediğim etkinliklerdi. Siz genç meslektaşlarıma da hobilerinize zaman ayırmanızı ısrarla öneririm.

Mutlu bir aile yaşamı insanların çalışma başarısının da temelini oluşturur. Tıp doktorluğu gibi ömür boyu özverili çalışma gerektiren bir meslekte aile üyelerinin dayanışmalarının gereği açıktır. Benim iki çocuğumdan birisi yüksek mimar ve peyzaj mimarı olarak çalışmakta, diğer çocuğum da ABD 'de Güney Florida Üniversitesinde Plastik Cerrahi Uzmanı (Prof.Dr.) olarak mesleki faaliyetini sürdürülmekte ve kendi çapında Türk Tıbbını uzaklarda başarı ile temsil edegelmekte. Bir nesil daha aşağıda da bebeklik ve erken çocukluk dönemlerini yaşayan 5 torunum var.

Değerli genç meslektaşlarım, bana bu söyleşi imkanını verdikleri için başta TJOD İstanbul ve değerli meslektaşım Perinatolog Doktor Lütfiye Uygur kardeşim olmak üzere ilgili tüm meslektaşlarıma çok teşekkür ederim. Hepinize çok güveniyorum, memleketimizin dört bir köşesinde zorlu koşullarda emeğinizin karşılığını da yeterince almaksızın fedakarca çalışmakta olduğunuzu hissedebiliyorum. Meslek yaşamlarınız boyunca karşınıza çıkacak her engeli aşacağınızdan, birbirinize destek olup dayanışarak mesleklerinizi üstün performansla sürdüreceğinizden eminim. Karamsarlıklara asla geçit vermeyin, geleceklerinize güvenle bakın, yolunuz daima açık olsun, kalın sağlıklıca...

